

The background of the cover is a photograph of a vintage typewriter on a wooden desk. A desk lamp with two adjustable shades is positioned to the right, casting a warm, focused light on the typewriter and the desk surface. The overall mood is nostalgic and creative.

La Comédiathèque

Până de inspirație

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Textele pieselor lui Jean-Pierre Martinez pot fi citite și descărcate gratuit.
Aceasta nu înseamnă însă că reprezentarea lor publică este gratuită.
Orice reprezentație publică, fie ea profesionistă sau de amatori, necesită o
autorizație prealabilă și plata drepturilor de autor corespunzătoare.

Jean-Pierre Martinez este membru al SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques). Pentru orice cerere de autorizare privind
reprezentarea unei piese, vă rugăm să contactați autorul prin intermediul site-
ului său oficial:

<https://jeanpierremartinez.net/ro/contact-3/>

Pană de inspirație

Jean-Pierre Martinez

Traducere și adaptare în limba română: autorul

Un dramaturg aflat în pană de inspirație primește o jurnalistă
pentru un interviu care i-ar putea relansa cariera.
Dar în teatru aparențele sunt uneori înșelătoare...

Personaje:

Autorul
Vizitatoarea

*Aceste două personaje pot fi interpretate de bărbați sau femei. Distribuții posibile: 2
bărbați, 1 bărbat și 1 femeie, 2 femei. Acordurile gramaticale se adaptează în funcție
de distribuție.*

© La Comédiathèque

Un salon dezordonat dintr-un apartament parizian cu aer boem. Un bărbat (sau o femeie) moțâie într-un fotoliu. Sună telefonul și îl scoate din toropeală. Ridică receptorul ca un somnambul.

Autorul (*morocănos*) – Alo! (*Fără să aștepte răspunsul*) O să-mi spuneți că întâlnirea se anulează, nu? (*Revenindu-și puțin*) Banca? (*Îndulcindu-și tonul*) A, scuzați-mă... Nu, pentru că aștept un jurnalist care trebuie să-mi ia un interviu și... Da, știu, am intrat puțin pe minus, am văzut... Mult? Să spunem moderat, atunci... Hai să nu ne certăm pe cuvinte... Nu vă faceți griji, tocmai mă pregăteam să ies să depun un cec pe care l-am primit... Un avans pentru următoarea mea piesă, da... Mergeți din când în când la teatru? Nu, desigur, nu despre asta e vorba... Ascultați, se aude foarte prost... A, cred că a sunat cineva la ușă, trebuie să fie jurnalistul... Da, bine, vă sun eu... A, acum chiar nu vă mai aud deloc... O să fiu obligat să închid...

Autorul închide și oftează. Își revine încet, încă buimac, și se ridică. Arată destul de neîngrijit, iar hainele îi sunt în dezordine.

Autorul (*către public*) – A fi sau a nu fi...? Shakespeare avea dreptate, asta e întrebarea. Eu, în orice caz, asta mă întreb în fiecare dimineață când mă uit în oglindă. (*Adresându-se eventual cuiva tânăr din sală*) Când ești tânăr și frumos, evident, răspunsul nu lasă loc de îndoială. Dar după o anumită vârstă... A fi sau a NU mai fi...? Credeți-mă, asta devine adevărata întrebare. Și, din păcate, răspunsul care se impune e adesea... nu poți fi și ce-ai fost odată. Și asta nu mai e Shakespeare... E trista realitate, o să vedeți. Te mai poți consola spunându-ți... gândesc, deci exist. Pe naiba! Nu știu dacă îi consolează pe bătrânii care nu mai pot face altceva decât să gândească. Și la ce să gândească? La trecutul meu cam complicat? La prezentul meu foarte imperfect? La viitorul meu categoric condițional? Să mai fiu sau să nu mai fiu dramaturg? Pentru mine, asta e întrebarea... Un sfat: nu vă faceți niciodată dramaturgi. Eu m-am apucat de asta pentru că, sincer, nu știam să fac nimic altceva. Dar dacă aveți cât de cât o înclinație, faceți-vă mai bine învățător sau escortă. În fine... o meserie pe care s-o puteți practica toată viața cu normă întreagă. Actorii, știți cum trăiesc? Din contract în contract. Profesional, parcă există doar din când în când. Ei bine, dramaturgii sunt la fel. Un actor care nu joacă nu mai e chiar actor. Iar un autor care nu scrie nu mai e autor. Sigur la asta se gândea marele Shakespeare când a scris „a fi sau a nu fi”. Probabil rămăsese fără inspirație, ca mine acum. Mă rog, când spun acum... asta durează de câțiva ani buni. (*Pauză*) Ciudat, am avut un vis bizar. Eram pe scenă cu un partener. Sala era goală. Ne întrebam dacă o să vină cineva. Și, dintr-odată, ne dădeam seama că sala era plină. Nenorocirea era că... nu aveam ce să jucăm. Probabil fiindcă autorul nu găsisese nicio idee ca să scrie piesa. Pentru un autor, spaima foii albe e ca golul de memorie pentru un actor. O adevărată dramă...

Se aude soneria. Ezită o clipă. Se privește într-o oglindă, își aranjează puțin hainele și își trece un pieptene prin păr. Soneria sună din nou.

Autorul – Da, da, vin imediat...

Se hotărăște să deschidă și revine după o clipă urmat de o femeie (sau un bărbat), mai tânără, îmbrăcată mai modern și mult mai energică.

Vizitatoarea – Mulțumesc că m-ați primit, domnule Doutreligne.

Autorul – Dentreligne.

Vizitatoarea privește, puțin surprinsă, dezordinea din încăpere.

Vizitatoarea – Poftim?

Autorul – Nu Doutreligne. Dentreligne. Charles Dentreligne. Așa mă cheamă. Credeam că măcar atât știați...

Vizitatoarea – Sigur, scuzați-mă. E un pseudonim, presupun.

Autorul – Nu. De ce?

Vizitatoarea – Nu știu... Dentreligne... În franceză sună aproape ca „entre les lignes”, adică „printre rânduri”. Pentru un scriitor, dacă-mi permiteți, e un nume predestinat.

Autorul – Dacă o să-mi aleg vreodată un pseudonim, o să-mi spun Doutretombe — ceva ca „de dincolo de mormânt”. Așa măcar numele o să se potrivească perfect cu memoriile.

Vizitatoarea – A, da... (*Aruncând o privire îngrijorată spre autor*) Sper că nu v-am trezit...

Autorul – Să mă treziți? Deloc! Ce vă face să credeți că ați fi putut să mă treziți?

Vizitatoarea – Nu știu, eu...

Autorul – Apropo, cât e ceasul?

Vizitatoarea – Îmi pare rău, n-am ceas.

Autorul – Probabil de asta ați întârziat.

Vizitatoarea – Am întârziat? Dar... nici măcar nu știți cât e ceasul...

Autorul – Se vede că sunteți jurnalistă... Aveți răspuns la toate. Bun, facem interviul ăsta sau nu? N-am toată ziua la dispoziție.

Vizitatoarea (*printre dinți*) – Dacă spuneți dumneavoastră...

Autorul – Poftim?

Vizitatoarea – Nu, spuneam... Da, să-i dăm drumul! Pentru asta suntem aici, nu?

Autorul – De altfel, aveți noroc. Eu nu dau niciodată interviuri.

Vizitatoarea – Vi se cer des?

Autorul – Mai rar acum, e adevărat. Dar... și pe vremea când mi se cereau, tot refuzam.

Vizitatoarea – Înțeleg...

Autorul – Sunteți dintre cele care cred că virtutea unei femei e invers proporțională cu sex-appealul ei, nu?

Vizitatoarea – Deloc... Mă rog, da, dar... Nu asta voiam să sugerez...

Autorul – Atunci ce voiăți să sugerați?

Vizitatoarea – Nimic...

Autorul – Ba da! Ați spus „nu asta voiam să sugerez”. Deci voi ați să sugerați ceva!

Vizitatoarea – M-am exprimat prost, atâta tot.

Autorul – O jurnalistă care se exprimă prost... Începem bine.

Vizitatoarea – Scuzați-mă.

Autorul – Atunci de ce mi-ați pus întrebarea asta?

Vizitatoarea – Care întrebare?

Autorul – M-ați întrebat dacă mi se mai cer multe interviuri.

Vizitatoarea – Nu știu... Sunt aici ca să vă pun întrebări... Țsta e principiul unui interviu, nu?

Autorul – Întrebări adevărate, da... Nu întrebări idioate.

Vizitatoarea – Adică întrebări de jurnalist, probabil.

Autorul – Urăsc jurnaliștii...

Vizitatoarea – În general, oamenii cunoscuți îi urăsc pe jurnaliști...

Autorul – Da, oare de ce...

Vizitatoarea – Totuși, presa e cea care îi scoate pe necunoscuți din anonimat...

Autorul – E un punct de vedere.

Vizitatoarea – Un punct de vedere de jurnalist.

Autorul – Și oamenii cunoscuți sunt cei care fac presa să se vândă.

Vizitatoarea – Sigur. Iar rolul presei este și să vorbească despre oamenii cunoscuți... Ca să nu fie uitați.

Autorul – Ați venit să vorbim despre societatea spectacolului sau să-mi puneți întrebări despre opera mea?

Vizitatoarea – Ajung și acolo, stați liniștit. (*Privind prin cameră*) Pot să mă așez?

Autorul – Vă rog...

Vizitatoarea – Mulțumesc...

Se așază. Tăcere stânjenitoare. El își mai revine puțin.

Autorul – Scuzați-mă, am pornit cu stângul amândoi.

Vizitatoarea – Nicio problemă, vă asigur...

Autorul – Nu mai sunt obișnuit să văd oameni, e adevărat. M-am cam sălbăticit, cred...

Vizitatoarea – Nu trebuie să vă scuzați, e normal... Eu dau buzna așa, la dumneavoastră acasă...

Autorul – Doriți ceva?

Vizitatoarea – Da... De fapt, aş vrea să vă pun câteva întrebări.

Autorul – Mă refeream la ceva de băut.

Vizitatoarea – A, da, scuzaţi-mă... Ei bine... N-aş refuza o cafea.

Autorul – Nu mai am cafea. Mă rog, cafea am, dar nu mai am cafetieră. S-a stricat acum... ceva vreme. Câteva luni mi-am făcut cafeaua încălzind apa într-o cratiţă şi folosind un şerveţel de hârtie drept filtru. Apoi, când am rămas şi fără şerveţele, am hotărât să renunţ la cafea.

Vizitatoarea – Nu-i nimic, nu vă deranjaţi.

Autorul – Pot să vă fac un ceai, dacă vreţi. Muşţel? Vă avertizez, n-am zahăr.

Vizitatoarea – Foarte tentant, dar... Mulţumesc, e în regulă.

Autorul – Bun... Atunci vă ascult.

Vizitatoarea – Foarte bine... Prima mea întrebare ar fi... scrieţi de mână sau la computer?

Autorul rămâne o clipă uluit.

Autorul – Scuzaţi-mă, dar... n-am înţeles prea bine. Pentru ce publicaţie lucraţi, mai exact?

Vizitatoarea – Adică... nu e chiar un ziar. Vreau să spun, nu o publicaţie pe hârtie, ca suplimentele literare ale marilor ziare franceze, de exemplu.

Autorul – Un supliment literar?

Vizitatoarea – Mai degrabă... o revistă digitală, cum se spune azi.

Autorul – Înţeleg. Un site, adică...

Vizitatoarea – Să spunem... o revistă online. Vivre Théâtre — adică „Trăind teatrul”.

Autorul – Vivre Théâtre?

Vizitatoarea – Aşa se numeşte revista. Nu vă place?

Autorul – Ba da... Sună puţin ca o revistă pentru pensionari, dar mă rog... Oricum, la teatru mai merg aproape numai oamenii în vârstă.

Vizitatoarea – Înţeleg...

Autorul – Vivre Théâtre... Din păcate, foarte puţini mai reuşesc astăzi să trăiască din teatru, să ştiţi...

Vizitatoarea – Scopul publicaţiei noastre este tocmai să-i aducă în lumină pe autorii contemporani. Interviuul îi va ajuta pe cititorii noştri să vă cunoască mai bine. Ca dramaturg, în orice caz...

Autorul – Înţeleg. Şi deci prima întrebare este... scriu cu stiloul sau la computer?

Vizitatoarea – Exact.

Autorul – O întrebare care sigur nu-i lasă să doarmă pe cititorii dumneavoastră.

Vizitatoarea – Și?

Autorul – Și? După cum probabil vă imaginați, ținând seama de vârsta mea venerabilă, la început scriam cu stiloul. Tocmai se inventase tiparul, așa că computerul... vă dați seama.

Vizitatoarea – Sigur.

Autorul – Îmi amintesc... Era un stilou Montblanc pe care nașa mea mi-l dăruise la prima împărțășanie. Cu peniță placată cu aur. Țineam mult la el.

Vizitatoarea – Înțeleg. Un obiect tranzițional, ca să spunem așa.

Autorul – Exact... Un substitut matern, dacă preferați. Știți, scrisul e și el un fel de psihanaliză.

Vizitatoarea – A, da...

Autorul – La fel de inefficientă, doar că, în loc să cheltuiești bani, în principiu mai poți spera să câștigi câte ceva.

Vizitatoarea – Înțeleg...

Autorul – Știu... Uitându-vă la mine în halul ăsta, vă spuneți că analiza mea n-a funcționat prea bine...

Vizitatoarea – A, nu, deloc...

Autorul – Vi se pare că sunt imaginea omului împlinit?

Vizitatoarea – „Împlinit” nu e chiar primul cuvânt care mi-ar fi venit în minte, dar... Și după aceea?

Autorul – După aceea s-a stricat stiloul.

Vizitatoarea – Ca și cafetiera.

Autorul – Exact. Cu drepturile de autor de la prima mea piesă mi-am cumpărat o mașină de scris, ca în filmele vechi alb-negru. Ați văzut Sunset Boulevard?

Vizitatoarea – Da, poate... Demult, cred...

Autorul – Din păcate, eu n-am găsit nicio vedetă decăzută care să mă întrețină în schimbul unui scenariu.

Vizitatoarea – În orice caz, e ca într-un roman... O mai aveți, mașina aceea de scris?

Autorul – Până la urmă s-a stricat și ea.

Vizitatoarea – A, păcat...

Autorul – Apoi mi-am cumpărat una dintre primele mașini de scris electrice... Pe vremea aceea era revoluționară, să știți. Avea un mic ecran, ca la computer, dar doar de două-trei rânduri. Puteai totuși să faci câteva corecturi înainte ca textul să fie tipărit definitiv pe hârtie. Economiseai deja destulă cerneală și hârtie. Am ținut-o câțiva ani, apoi...

Vizitatoarea – S-a stricat mașina electrică și v-ați cumpărat un Mac.

Autorul – Nu. După aceea am intrat eu în pană și mi-am cumpărat un „nègre”.

Vizitatoarea – Un... „nègre”? Adică...?

Autorul – Nu știți ce înseamnă „nègre” în lumea literară franceză?

Vizitatoarea – Știu ce înseamnă cuvântul, dar... astăzi nu prea se mai spune așa despre oameni, nu?

Autorul o privește uluit.

Autorul – Un „nègre” literar! Adică un scriitor din umbră. Nu cunoașteți expresia?

Vizitatoarea – Nu, în sensul ăsta nu...

Autorul (*oftând*) – Îmi imaginez că nici expresia asta nu mai poate fi folosită azi.

Vizitatoarea – Care expresie?

Autorul – Pe vremuri, în Franța, când un scriitor rămânea fără inspirație, putea plăti pe cineva să-i scrie cărțile în locul lui. Unui asemenea scriitor din umbră i se spunea „nègre”. Cel puțin pe vremea mea.

Vizitatoarea – A, înțeleg... Mă și miram... un „nègre”...

Autorul – În fine... el folosea computerul. La început îi mai dictam câte ceva, evident. Dar foarte repede a început să scrie singur.

Vizitatoarea – Computerul?

Autorul – Scriitorul din umbră!

Vizitatoarea – Aha.

Autorul – Era foarte talentat, să știți.

Vizitatoarea – Înțeleg.

Autorul – Se spune că stilul îl trădează pe autor.

Vizitatoarea – Da, mă rog...

Autorul – Ei bine, scriitorul ăla din umbră avea exact stilul meu.

Vizitatoarea – A, da.

Autorul – Era suedez.

Vizitatoarea – Cine?

Autorul – Scriitorul meu din umbră!

Vizitatoarea – A, da, scuzați-mă...

Autorul – Îmi puneți o întrebare și... am impresia că nu vă interesează deloc ce vă povestesc.

Vizitatoarea – Ba da! Foarte mult, dar... Îl mai aveți pe acel scriitor din umbră?

Autorul – Din păcate, nu. De aceea n-am mai scris nimic de ani de zile...

Vizitatoarea – Poate s-a întors în Suedia.

Autorul – Nu... Pur și simplu a murit.

Vizitatoarea – A, la naiba... Vreau să spun... Ce poveste tristă.

Autorul – Da... Țineam mult la el. Dar ce vreți? Începuse să se creadă autor adevărat. A trebuit să scap de el.

Vizitatoarea – Să scăpați de el?

Autorul – Câte puțin arsenic în ceaiul de mușețel, în fiecare zi. A murit ca Madame Bovary.

Vizitatoarea – A, da...

Autorul – Flaubert spunea: „Madame Bovary sunt eu.” Ei bine, da, odată cu Antonio a murit și o bucătică din mine.

Vizitatoarea – Antonio?

Autorul – Scriitorul meu suedez din umbră! După ce a dispărut, nu mi-am mai regăsit niciodată stilul.

Vizitatoarea – Deci atunci v-ați oprit din scris.

Autorul – Da... M-am blocat la piesa cu numărul 124.

Vizitatoarea – Îmi pare sincer rău.

Autorul – Am trecut printr-o perioadă grea, e adevărat. Ca să încerc să regăsesc inspirația începuturilor, mi-am cumpărat din nou un Montblanc, cu ultimii euro pe care-i mai aveam.

Vizitatoarea – Dar n-a fost de ajuns...

Autorul – Eram în pragul sinuciderii... Și nu mai aveam niciun ban pentru cartușe.

Vizitatoarea – Pentru revolver...

Autorul – Pentru stiloul!

Vizitatoarea – Scuzați-mă...

Autorul – Îmi mai rămăsese o seringă veche din perioada când eram dependent de heroină. În fiecare dimineață îmi scoteam puțin sânge și umpleam stiloul cu el. Mi se comandase o comedie. Dar cerneala roșie, știți... îți dă mai degrabă idei negre... (*Văzând uimirea jurnalistei*) Nu luați notițe?

Vizitatoarea – Ba da, am tot ce-mi trebuie... (*Scoate un mic reportofon.*) Numai că nu sunt sigură că ar trebui să înregistrez chiar tot...

Autorul – Deci chiar ați crezut toate prostiile pe care vi le-am povestit?

Vizitatoarea își dă seama că autorul și-a bătut joc de ea.

Vizitatoarea – Era o glumă, evident. Foarte amuzantă, de altfel... Un scriitor suedez din umbră... Dar nu știam că sunteți și autor comic.

Autorul – Probabil de asta mi-au trimis o actriță de comedie să-mi ia interviul... Tot nu vreți ceaiul de mușetel?

Vizitatoarea – Cu arsenic sau fără?

Vizitatoarea încearcă să râdă, forțat.

Autorul (*foarte serios*) – Altă întrebare?

Vizitatoarea – Da, eu... Mi-a plăcut foarte mult prima dumneavoastră piesă. Ați mai scris și altele?

Autorul – Poftim?

Vizitatoarea – Vreau să spun... scrise chiar de dumneavoastră, nu de suedezul din umbră. (*Râde din nou de propria glumă.*) Glumeam...

Dar autorul nu râde.

Autorul – Am scris 123 de piese.

Vizitatoarea – 123! Da, totuși... Și... despre ce sunt?

Autorul (*scandalizat*) – Despre ce sunt? Ați venit să mă intervievați despre teatrul meu și nu mi-ați citit piesele?

Vizitatoarea – Nu toate cele 123, evident, dar...

Autorul – Câte ați citit, mai exact?

Vizitatoarea – Aș spune... una... Prima, chiar... Mă rog, primele pagini, în orice caz. Am fost anunțată foarte târziu despre interviul ăsta... Îl înlocuiesc în ultimul moment pe un coleg de la Vivre Théâtre care s-a sinucis ieri.

Autorul – Câte pagini?

Vizitatoarea – Ca să fiu sinceră... n-am apucat să trec de pagina 5.

Autorul – Textul piesei începe la pagina 6...

Vizitatoarea – În orice caz, mi-a plăcut foarte mult titlul...

Autorul – A, da? (*Ironic*) Și cum se numea prima mea piesă, mai exact? Am un gol de memorie chiar acum.

Vizitatoarea – Nici mie nu-mi vine în minte, dar îmi amintesc că mi-a plăcut foarte mult.

Autorul – Pot să vă văd legitimația de presă?

Vizitatoarea – Ăă... Da... (*Se prefăce că-și caută prin buzunare.*) Adică... mă întreb dacă...

Autorul – Nu sunteți jurnalistă...

Vizitatoarea ezită o clipă înainte să răspundă.

Vizitatoarea – Nu.

Autorul – Înțeleg. Ați venit să mă jefuiți, nu? Se întâmplă des, se pare. Hoțul se dă drept tehnician de la gaze, de exemplu, și profită ca să ia banii ascunși sub saltea. Un fel de furt prin înșelăciune.

Vizitatoarea – Prin înșelăciune?

Autorul – Aveți dreptate, nu se leagă... Nu păreți destul de șireată pentru așa ceva. Și oricum, nu v-ați fi dat drept jurnalistă literară.

Vizitatoarea – Într-adevăr, eu...

Autorul – Nu știu... Ați fi fost mai convingătoare ca livratore de pizza.

Vizitatoarea – Așa e...

Autorul – Acum, dacă ați venit aici să găsiți bani... putem să-i căutăm împreună, dacă vreți.

Vizitatoarea – Sunt actriță.

Autorul – Dacă ați venit aici să obțineți un rol, sunteți și mai proastă decât credeam. Și credeți-mă, nu porneam de la o părere prea bună.

Vizitatoarea – E prima dată când joc o jurnalistă. Și n-am avut prea mult timp să-mi pregătesc rolul.

Autorul – N-ar trebui să excludem nici posibilitatea să fiți o actriță mediocră. Bun, și? Cine regizează comedia asta proastă?

Vizitatoarea – Agentul dumneavoastră.

Autorul – Agentul meu? Nici nu știam că mai am unul...

Vizitatoarea – S-a gândit că un interviu v-ar mai umfla puțin orgoliul și v-ar pune din nou la masa de scris.

Autorul – E și mai prost decât credeam.

Vizitatoarea – Cert e că nu mai scrieți... Așteaptă ultimul dumneavoastră manuscris de aproape un an.

Autorul – Ce vreți? Mi-am pierdut inspirația, cum se spune. Pentru un autor, lipsa de inspirație e ca un gol de memorie pentru un actor. Nu știi niciodată când vine și cu atât mai puțin cum scapi din el.

Vizitatoarea – Un an... e cam lung pentru un gol de memorie...

Autorul – N-ați citit nici măcar prima dintre cele 123 de comedii ale mele și o să mă implorați să scriu a 124-a?

Vizitatoarea – Mie, personal, mi-e totuna. Dar agentul dumneavoastră pare să țină la asta. Destul cât să-mi dea o sută de euro ca să joc farsa asta nevinovată.

Autorul – O sută de euro? Nu credeam că agentul meu mă mai apreciază atât de mult.

Pauză.

Vizitatoarea – Bun, și acum ce facem?

Autorul – Cum adică, ce facem?

Vizitatoarea – Nu sunt jurnalistă. Acum că știți, presupun că n-o să mai vreți să continuăm interviul.

Autorul – De ce? Mai aveți și alte întrebări pasionante despre opera mea? Nu știu... port boxerii sau slip? Prefer marea sau muntele? Croissante sau pâine prăjită? Vin roșu sau alb?

Vizitatoarea – Bun, înțeleg că nu sunteți dispus să cooperați. Și eu ce-i spun acum?

Autorul – Cui?

Vizitatoarea – Lui Georges, agentul dumneavoastră!

Autorul – Asta e problema dumneavoastră. Spuneți-i ce vreți.

Vizitatoarea – Adică... trebuia să-mi mai dea o sută de euro după interviu.

Autorul – Înțeleg... jumătate la comandă și jumătate la livrare. Trebuie să aibă o încredere nemărginită în dumneavoastră...

Vizitatoarea (*arătând reportofonul*) – Trebuia să-i duc înregistrarea.

Autorul – Nu-mi spuneți că vreți chiar să facem interviul ăsta?

Vizitatoarea – Am putea împărți banii.

Autorul – Să împărțim? Ce anume?

Vizitatoarea – Câte o sută de euro fiecare.

Autorul – Sunteți de-a dreptul nebună...

Vizitatoarea – Mi-e foame, atâta tot. Și, din ce mi-a spus agentul dumneavoastră, nici dumneavoastră nu vă scăldați în bani. Nu mai scrieți nimic. Și nimeni nu vă mai montează piesele.

Autorul – Mulțumesc că ați avut delicatetea să-mi amintiți.

Vizitatoarea aruncă o privire critică spre decorul ponosit.

Vizitatoarea – Nu știu... cu banii ăștia ați putea măcar să mai dați cu vopsea.

Autorul – Cu o sută de euro? Dacă știți un zugrav care lucrează la prețul ăsta, chiar și la negru, să-mi lăsați numărul lui.

Vizitatoarea – Cu o sută de euro puteți cumpăra câteva cutii de vopsea și un trafalet.

Autorul – Și dumneavoastră dați cu trafaletul?

Vizitatoarea – De ce nu? Nu gratis, evident...

Autorul – Eu sunt la capătul puterilor, pricepeți? Ca să scrii o comedie nu e obligatoriu să fii optimist, dar există niște limite. Trebuie să mai crezi că, dacă râzi de proști, poate unii dintre ei se vor îndrepta măcar puțin.

Vizitatoarea – Sunteți sigur că nu vă place cam mult să vă auziți vorbind?

Autorul – Vi se pare?

Vizitatoarea – Hai, totuși... Să scrii piese de teatru nu e o tragedie. Există meserii mai rele, nu?

Autorul – Da, probabil...

Vizitatoarea – Probabil? Știți că sunt oameni care trebuie să se scoale în fiecare dimineață, să stea o oră în metrou și apoi să lucreze la casa unui supermarket pe salariul minim?

Autorul – Probabil ca să evitați un asemenea calvar ați ales să jucați spectacole prin apartamente.

Vizitatoarea – Accept ce mi se oferă... Iar agentul meu încă nu mi-a oferit roluri mari.

Autorul – Trebuie să fie la fel de slab ca al meu. Cine e?

Vizitatoarea – Același ca al dumneavoastră...

Autorul – Înțeleg... (*Pauză*) Poate că până la urmă dumneavoastră aveți dreptate. Cu IQ-ul dumneavoastră de amibă sunteți mult mai bine echipată decât mine ca să supraviețuiți în lumea asta.

Vizitatoarea – Mulțumesc...

Autorul – Gândesc, deci exist. Ce prostie, Descartes! Pe naiba. E limpede că, dacă vrei să continui să exiști în lumea asta de rahat, primul lucru pe care trebuie să-l faci este să nu mai gândești.

Vizitatoarea – Da...

Autorul – Numai că... să te abții să gândești e ca și cum te-ai abține să fumezi. E mult mai ușor dacă nu te-ai apucat niciodată.

Vizitatoarea – Dacă spuneți asta pentru mine, eu nu fumez...

Autorul – Apropo, acum că mă gândesc... aș avea o mică slujbă pentru dumneavoastră.

Vizitatoarea – A, da? Dacă intră în competențele mele.

Autorul – Așa pusă problema, aria posibilităților se restrânge serios.

Vizitatoarea – Și?

Autorul – Ce-ar fi să deveniți scriitoarea mea din umbră? „Nègre”-ul meu literar, cum se spunea pe vremuri.

Vizitatoarea – Poftim?

Autorul – Dintr-un motiv care-mi scapă, agentul meu ține morțiș să scriu o piesă nouă. Ați putea s-o scrieți în locul meu.

Vizitatoarea – Dar... eu nu sunt dramaturg.

Autorul – Între noi fie vorba, nici actriță adevărată nu sunteți.

Vizitatoarea – Bun... Ar fi de văzut... Și se plătește bine să fii scriitoare din umbră?

Autorul – Depinde cât de cunoscut e autorul care își pune numele pe text.

Vizitatoarea – Nu e prea încurajator ce-mi spuneți... Nici înainte nu erăți chiar foarte cunoscut... iar după spusele agentului dumneavoastră, azi v-a uitat toată lumea.

Autorul – Și când mă gândesc că v-a plătit ca să-mi ridicăți moralul...

Vizitatoarea – Încerc doar să fiu realistă.

Autorul – Bun, vă interesează sau nu?

Sonerie de la intrare se aude din nou.

Vizitatoarea – Dacă așteptați pe cineva, poate ar trebui să plec.

Autorul – Nu aștept pe nimeni.

Se duce să deschidă. Vizitatoarea începe să-și strângă reportofonul și să-și pună haina ca să plece. Autorul revine cu un plic deschis și o hârtie în mână.

Autorul – Era un curier.

Vizitatoarea – Vă las atunci...

Autorul (*autoritar*) – Rămâneți așezată!

Surprinsă, vizitatoarea se așază la loc fără să protesteze. Autorul privește nedumerit hârtia pe care o ține în mână.

Vizitatoarea – Ce e? Factura la gaze?

Autorul – Gazele? Mi le-au tăiat de mult. Altfel, nu sunt sigur că aş mai fi aici ca să discut cu dumneavoastră.

Vizitatoarea – Și atunci?

Autorul – Un contract de exclusivitate pe care mi-l trimite agentul pentru următoarea mea piesă.

Vizitatoarea – Un contract?

Autorul – Îmi cere să-l semnez și să i-l trimit imediat. Povestea asta devine din ce în ce mai ciudată. (*Scoate un cec din plic.*) E și un avans...

Vizitatoarea – Cât?

Autorul – Cinci sute.

Vizitatoarea – Cinci sute de euro! Nu s-a zgârcit.

Autorul – Nu știu... ezit. De când ați intrat pe ușă, mă tot întreb cine își bate joc de mine în povestea asta.

Vizitatoarea – Oricum, acum că ați primit avansul, nu mai aveți de ales. Trebuie s-o scrieți, comedia asta.

Autorul – Pot să trimit cecul înapoi. Contractul nu l-am semnat. Presupun că interviul ăsta fals trebuia să mă convingă s-o fac.

Vizitatoarea – Deci nu semnați?

Autorul – Nu-mi place să scriu sub constrângere... Dar teancul ăsta de facturi neplătite mă îndeamnă să mă mai gândesc. Dacă vreau măcar să mă sinucid fără durere, ar trebui mai întâi să-mi dea drumul la gaze.

Vizitatoarea – Și cu cele două sute de euro ale mele ce facem?

Autorul – Nu stabiliserăm să-i împărțim?

Vizitatoarea – Acum că ați redevenit un autor care primește comenzi... ar fi cam meschin.

Autorul – Nu vă grăbiți. Mai trebuie să găsesc și un subiect.

Vizitatoarea – Eu, pentru cinci sute de euro, vă garantez că sunt în stare să scriu orice prostie.

Autorul se uită la ea.

Autorul – Și pentru două sute cincizeci?

Vizitatoarea – Două sute cincizeci?

Autorul – Jumătate din cinci sute! Așa e. Nici dumneavoastră n-ați refuzat încă propunerea mea.

Vizitatoarea – Care propunere?

Autorul – Să deveniți scriitoarea mea din umbră.

Vizitatoarea – A, nu, eu glumeam. Am spus că aș fi în stare să scriu orice prostie. Nu o piesă de teatru. Și cu atât mai puțin o capodoperă.

Autorul – Orice prostie? Dar exact asta aștept de la dumneavoastră.

Vizitatoarea – Poftim?

Autorul – Eu, cu toată modestia, nu știu să scriu decât capodopere. Prostii nu știu să scriu. Tocmai asta mă blochează, înțelegeți? (*Pauză*) După mutra dumneavoastră de nătângă, aș zice că nu...

Vizitatoarea – Adică...

Autorul – Bun... Agentul îmi dă un avans ca să scriu o piesă, dar, din păcate, mi-am pierdut inspirația de care aș avea nevoie ca să scriu una adevărată. Mă urmăriți?

Vizitatoarea – Până aici, cred că da.

Autorul – Aș putea scrie orice prostie ca să păstrez cecul, așa cum ar face oricare dintre confrății mei. Numai că eu nu știu să scriu orice prostie.

Vizitatoarea – Și de ce nu?

Autorul – O rămășiță veche de vinovăție iudeo-creștină, presupun... Iar agentul meu știe foarte bine, ticălosul, că sunt incapabil să scriu orice prostie.

Vizitatoarea – Și atunci?

Autorul – Atunci, dumneavoastră știți să scrieți prostii!

Vizitatoarea – Credeți?

Autorul – La asta, între noi fie vorba, am deplină încredere în dumneavoastră.

Vizitatoarea – Dar de ce nu luați direct un scriitor din umbră care știe să scrie?

Autorul – Dacă s-ar găsi unul cu două sute cincizeci de euro, vă dați seama că l-aș fi angajat de mult.

Vizitatoarea – Înțeleg...

Autorul – Înțelegeți? Asta înseamnă că sunteți de acord?

Vizitatoarea – Nu... „Înțeleg” înseamnă doar că am înțeles.

Autorul – Și atunci?

Vizitatoarea – Adică... chiar pot să scriu orice prostie?

Autorul – Sunteți în stare să scrieți altceva?

Vizitatoarea – Dar agentul dumneavoastră... adică al nostru... o să-și dea seama că e o prostie!

Autorul – Agentul meu? El a pus la cale comedia asta ridicolă ca să mă oblighe să scriu alta, pe care n-am niciun chef s-o scriu! O să fie plătit în aceeași monedă.

Vizitatoarea – Mai bine spus, el primește piesa, iar dumneavoastră banii.

Autorul – Vedeți? Când vreți, puteți fi chiar amuzantă! Ei?

Vizitatoarea – Bine... Până la urmă, ce risc?

Autorul – Ridicolul.

Vizitatoarea – Nu se moare din asta.

Autorul – Dacă ridicolul ar ucide, credeți-mă, n-ați mai fi de mult printre noi.

Vizitatoarea – Bine... Când încep? Stați să mă uit... (*Răsfoiește o agendă.*) Săptămâna asta nu prea pot... Aș putea să mă eliberez... să zicem de luni viitoare?

Autorul îi smulge agenda și aruncă o privire în ea.

Autorul – Aveți atâtea pagini albe în agendă, că ați putea scrie piesa direct aici. A, nu, scuzați-mă, n-am văzut... peste trei luni aveți programare la oftalmolog.

Vizitatoarea – Se așteaptă mult pentru o programare la oftalmolog. (*Autorul o privește nerăbdător.*) Bine... Atunci când începem?

Autorul – De ce nu chiar acum, dacă tot sunteți aici?

Sună telefonul fix. Autorul nu reacționează.

Vizitatoarea – Nu răspundeți?

Autorul – Probabil e iar banca, din cauza contului meu pe minus.

Vizitatoarea – Înțeleg... S-ar putea să avem aceeași bancă.

Autorul – A mea e banca ce mă sună mai des decât prietenii.

Vizitatoarea – Atunci sigur avem aceeași bancă.

Se aude vocea cuiva care lasă un mesaj.

Vocea – Bună ziua. Sunt Gonzague de Casteljarnac, președintele Fundației Boulevard Beaumarchais. Am plăcerea să vă anunț că fundația noastră a decis să vă acorde anul acesta Marele Premiu Boulevard Beaumarchais pentru întreaga dumneavoastră operă. Vă rugăm să ne sunați cât mai curând, ca să stabilim împreună detaliile ceremoniei.

Vizitatoarea – Credeți că e tot o înscenare a agentului dumneavoastră?

Autorul (*nedumerit*) – E o ipoteză, într-adevăr...

Vizitatoarea – Ce altceva ar putea fi?

Autorul – Deci nici măcar o secundă nu vă trece prin cap că aș putea primi cu adevărat un premiu pentru întreaga mea operă?

Vizitatoarea – Nu știu... Cum n-am citit nimic...

Autorul – Oricum, păcat că nu sunteți jurnalistă adevărată. Ați fi putut fi prima care să-l intervieveze pe noul laureat al Marelui Premiu Beaumarchais.

Vizitatoarea – Scuze, n-am auzit de el...

Autorul – N-ați auzit? Marele Premiu Boulevard Beaumarchais e pentru autorii de comedie cam ce e Pulitzerul pentru jurnaliști!

Vizitatoarea – Nici de ăsta n-am auzit...

Autorul – E adevărat, nu sunteți jurnalistă. Atunci... să zicem ca un Oscar pentru un actor.

Vizitatoarea – Adică... un fel de Premiu Nobel pentru Literatură?

Autorul – Hai să nu exagerăm.

Vizitatoarea – Așa mă gândeam și eu...

Autorul – Să spunem că, tipărit pe coperta unei cărți, ar mai putea împinge puțin în sus vânzările noii mele piese.

Vizitatoarea – Chiar dacă piesa e proastă?

Autorul – Fără să aveți o cultură uriașă, probabil ați observat că cele mai mari succese de librărie sunt rareori capodopere. Ba chiar, destul de des, nici nu sunt scrise

de cei ale căror nume apar pe copertă. Mulți dintre cei care le semnează probabil nici nu le-au citit.

Vizitatoarea – Numai că, de obicei, cei care semnează asemenea bestsellere sunt niște idioți, iar cei care le scriu sunt autori adevărați.

Autorul – Atunci să spunem că la noi va fi invers.

Vizitatoarea – Nu prea e corect față de agentul dumneavoastră.

Autorul – Cred că n-ați înțeles. Escrocul ăsta a aflat înaintea mea că urma să primesc premiul și îmi trimite în grabă un contract ca să obțină exclusivitatea asupra următoarei mele piese. Și pentru asta scoate din buzunar abia cinci sute de euro! Știe foarte bine că, după asemenea publicitate, o să redevin un autor căutat. Asta numiți dumneavoastră cinste?

Vizitatoarea – Recunosc că, în materie de cinste... nu sunt specialistă.

Autorul – Fără să mai vorbim de povestea ridicolă cu interviul, ca să mă convingă să mă reapuc de lucru.

Vizitatoarea – Dacă o puneți așa...

Autorul – Deci o scrieți sau nu, piesa asta?

Vizitatoarea (*după o clipă de gândire*) – Bine... Dar vreau și cele două sute de euro pentru interviu.

Autorul – Stabiliserăm să-i împărțim.

Vizitatoarea – Ați spus-o chiar dumneavoastră: acum sunteți din nou un autor de succes.

Autorul – Bine. La treabă.

Vizitatoarea – Până la urmă, parcă aș bea un ceai de mușețel...

Autorul – Sincer, nu vă recomand... Îl țineam chiar lângă arsenic. Dar dacă vreți ceva mai potrivit pentru un scriitor, am altă soluție. (*Scoate o sticlă de whisky.*) Iată poțiunea magică pentru inspirație. Din păcate, am abuzat de ea atâția ani, încât la mine nu mai are niciun efect...

Vizitatoarea – Bun...

Își toarnă un pahar, îl dă pe gât dintr-o înghițitură și face o grimasă.

Vizitatoarea (*privind eticheta*) – Whisky suedez? Nu cumva încercați să mă otrăviți și pe mine?

Autorul – Nu înainte să terminați piesa. (*Îi întinde un stilou.*) Vă încredințez solemn stiloul meu Montblanc. Fie ca forța să fie cu dumneavoastră. Aveți hârtie pe masă. Așezați-vă și scrieți.

Vizitatoarea (*așezându-se*) – Chiar dacă e vorba să scriu orice prostie... nu sunt sigură că pot umple o carte întreagă.

Autorul – E doar o piesă de teatru! De la vreo cincizeci de pagini în sus, poate trece drept una.

Vizitatoarea – Cincizeci de pagini?

Autorul – Imaginați-vă că dați bacalaureatul și aveți de scris un eseu ceva mai lung decât de obicei...

Vizitatoarea (*stânjenită*) – Bacalaureatul...?

Autorul – N-ai luat bacalaureatul. Trebuia să-mi dau seama.

Vizitatoarea – Aș fi putut să-l iau, dar am pierdut trenul.

Autorul – Atunci imaginați-vă că e o scrisoare foarte, foarte lungă.

Vizitatoarea – Eu sunt obișnuită mai ales cu mesajele pe telefon...

Autorul – Sunt dialoguri! La fiecare replică treceți la rând nou și mai lăsați câte un rând liber. Jumătate dintr-o piesă de teatru, să știți, e ceea ce se află între rânduri. Adică alb!

Vizitatoarea – Probabil de asta vă cheamă Dentreligne... „printre rânduri”.

Autorul – Exact! O să scriem piesa în patru mâini. Dumneavoastră scrieți rândurile, eu mă ocup de ce rămâne printre ele...

Vizitatoarea – Iar dumneavoastră semnați totul.

Autorul – Dacă vă imaginați că Michelangelo a făcut singur tot ce îi poartă semnătura... Avea și el atelier, ucenici, oameni. El venea și dădea tușa finală.

Vizitatoarea – Totuși, eu nu sunt scriitoare.

Autorul – Dar oricine poate fi scriitor! Mai ales dramaturg. Dovada: nici măcar nu există o diplomă obligatorie pentru asta. E una dintre puținele meserii pe care le poți face fără calificare, alături de livrator de pizza și psihanalist. Și nici cu livratorul de pizza nu sunt sigur. Tot trebuie să știi să conduci un scuter.

Vizitatoarea – Totuși, e de muncă.

Autorul – Cu un singur cartuș de stilou scrii o piesă. Pentru un roman ți-ar trebui patru sau cinci.

Vizitatoarea – Bine...

Autorul – E o meserie pentru leneși, vă spun. Mai leneș decât dramaturgul nu e decât poetul. Scrie cinci rânduri a câte trei cuvinte pe o pagină plină de alb și toată lumea strigă „geniu!”.

Vizitatoarea – A, da... poate că ar fi fost mai ușor să fiu scriitoarea din umbră a unui poet.

Autorul – A, nu, stați așa. Nici chiar să visăm. N-am văzut vreodată un poet care să-și permită un scriitor din umbră, nici măcar în rate.

Vizitatoarea – Bun... Nu prea știu de unde să încep.

Autorul – Începutul e întotdeauna partea cea mai grea. Mai ales la o comedie.

Vizitatoarea – A, deci e o comedie.

Autorul – O comedie de boulevard, da. De pe Bulevardul Beaumarchais, în cazul ăsta.

Vizitatoarea – E amuzant... chiar nu vă văd ca autor de comedii.

Autorul – Asta era cu mult timp în urmă. De ce credeți că am nevoie astăzi de un scriitor din umbră?

Vizitatoarea – Nu știu dacă o să reușesc să fiu amuzantă.

Autorul – Nu vă cer să fiți amuzantă cu intenție. Contați pe comicul natural...

Vizitatoarea – Nu mă ajută prea mult.

Autorul – Nu știu... Nu există nimeni pe care ați avea chef să-l omorâți?

Vizitatoarea – Să-l omor?

Autorul – Pentru asta există comedia! Legea nu vă lasă să vă lichidați soacra, așa că scrieți o piesă și vă răzbunați pe ea pe scenă.

Vizitatoarea – Nu sunt căsătorită. Dumneavoastră aveți soacră?

Autorul – Din păcate, nu mai am. Soția m-a părăsit. Aproape că ajung să-mi fie dor de soacră. Vă dați seama cât de deprimat sunt. Cum să scrii o comedie bună în condițiile astea?

Vizitatoarea – Nu știu... Stați să mă gândesc... A, da... Nu-mi suportam sora.

Autorul – A, foarte bine...

Vizitatoarea – Din păcate, a murit... Presupun că pentru o comedie...

Autorul – Depinde. Există și feluri foarte comice de a muri. Cum a murit sora dumneavoastră?

Vizitatoarea – De cancer.

Autorul – A, nu... Cu cancerul e foarte greu să faci lumea să râdă. Mai ales când e vorba de cineva din familie.

Vizitatoarea – Serios? La naiba... Ce ghinion...

Autorul – Sunt subiecte care pur și simplu refuză comedia. Nu știm prea bine de ce. Probabil din cauza bolii lungi. În teatru, moartea e mai comică atunci când vine repede. Un om povestește că soția lui a fost călcată de tren când se întorcea de la coafor și deja te pufnește râsul. Același om spune că a murit de cancer după trei ani de chimioterapie și nu mai râde nimeni. De ce? Așa e.

Vizitatoarea – Bun...

Autorul – Acum, dacă vreți să încercați...

Sună cineva la ușă.

Vizitatoarea – Mai așteptați pe cineva?

Autorul – Probabil e curierul. Trebuia să revină după contractul semnat. Îmi dați stiloul?

Ia contractul.

Vizitatoarea (*îngrijorată*) – Sunteți sigur?

Autorul – Nu știu de ce, dar am încredere în dumneavoastră... (*Semnează contractul și îi dă stiloul înapoi.*) Dacă vă vine vreo idee cât sunt cu curierul, nu vă abțineți.

Iese. Sună telefonul mobil al vizitatoarei și ea răspunde.

Vizitatoarea – Da... Nu, sunt încă la el... Da, da, stați liniștit, tocmai a semnat contractul... Bun, trebuie să închid... Bine, vă sun eu...

Își pune telefonul deoparte. Autorul revine.

Autorul – Bun... Acum chiar nu mai avem de ales. Tocmai v-am vândut sufletul diavolului pentru cinci sute de euro. Nici în cele mai nebune vise n-ați fi sperat să obțineți un preț atât de bun pe el.

Vizitatoarea – Nu e prea glorios... Eu care vă credeam un autor cu principii...

Autorul – Știți, cei mai mulți autori continuă să scrie ca să plătească impozitele de anul trecut din avansurile primite pentru cărțile pe care le vor scrie anul viitor. Dacă într-o zi impozitele scriitorilor s-ar reține direct, piața literară ar deveni dintr-odată mult mai liniștită.

Vizitatoarea – Nu știu, eu încă n-am câștigat niciodată suficient cât să plătesc impozit.

Autorul – Ferice de dumneavoastră... Odată ce intri în mecanism, nu mai scapi. Bun, unde rămăseserăm?

Vizitatoarea – Nicăieri, mă tem.

Autorul – Da, exact de asta mă temeam.

Vizitatoarea – Și dacă am scrie povestea unui autor care și-a pierdut inspirația?

Autorul – Înțeleg... O tipă îi sună la ușă și pretinde că e jurnalistă...

Vizitatoarea – De ce nu?

Autorul – Teatru în teatru... Îmi promisesem să nu ajung niciodată atât de jos.

Vizitatoarea – Ați spus că putem scrie orice prostie!

Autorul – Bun... Și cum s-ar termina?

Vizitatoarea – Asta... Eu încă nu știu nici cum ar continua.

Autorul – Vă mai torn un whisky.

Și o face.

Vizitatoarea – Nu știu dacă...

Autorul – Haideți, beți!

Vizitatoarea golește paharul dintr-o înghițitură.

Vizitatoarea – Aș trage un pui de somn. Sunt sigură că ideile mi-ar veni mai ușor dormind.

Autorul – Hei! Nu vă plătesc să dormiți!

Vizitatoarea – Până acum nu mi-ați plătit nimic... Și aveți dreptate, mă întreb dacă un mic avans nu m-ar motiva.

Autorul – Chiar dacă aș vrea, mă îndoiesc că banca m-ar mai lăsa să intru și mai mult pe minus doar ca să vă dau dumneavoastră un avans. Și, între noi fie vorba, sunteți o scriitoare din umbră jalnică! Vă spun să scrieți orice prostie și nici măcar de asta nu sunteți în stare!

Vizitatoarea – Și eu țin la reputația mea! Nu vreau să mă fac de râs scriind orice prostie...

Autorul – Dar numele dumneavoastră nici măcar nu va apărea! Eu o să semnez!

Vizitatoarea – Poate, dar eu o să știu cine a scris de fapt. Mai am și eu puțină mândrie.

Autorul – Foarte bine. Nu vă interzice nimeni să scrieți o capodoperă.

Vizitatoarea – De ce nu? Poate că nu sunt chiar atât de proastă pe cât credeți.

Autorul – Haideți, surprindeți-mă...

Vizitatoarea – Da... Dar după toate paharele pe care mi le-ați turnat începe să mi se facă foame. N-aveți ceva de ronțait?

Autorul – V-am angajat pentru o ședință de lucru, nu ca să vă dau și de mâncare.

Vizitatoarea – Știți cum se spune: foamea e un sfetnic prost.

Autorul scoate un pachet de biscuiți și i-l întinde.

Autorul – Pofțiți. Mai am niște biscuiți cu ciocolată.

Vizitatoarea – Mulțumesc. (*Începe să mănânce unul.*) Sunt cam moi biscuiții ăștia.

Autorul – Vreți să ies să vă cumpăr unii mai proaspeți?

Vizitatoarea – Merg și așa... (*Înfulecă încă unul.*) Am o idee!

Autorul (*tresărind*) – Era să mă speriați...

Vizitatoarea – Un băiat iubește o fată, dar familiile lor se urăsc.

Autorul – Romeo și Julieta.

Vizitatoarea – Un băiat iubește o fată, dar tatăl lui îl omoară accidental pe tatăl fetei.

Autorul – Cidul. O celebră piesă clasică franceză.

Vizitatoarea – Un băiat iubește o fată, dar în realitate fata e bărbat.

Autorul – Unora le place jazzul.

Vizitatoarea – Asta e piesă?

Autorul – Film.

Vizitatoarea – Sigur?

Autorul – Absolut.

Vizitatoarea – Un băiat iubește un băiat, dar în realitate băiatul e fată.

Autorul – Victor/Victoria.

Vizitatoarea – O femeie iubește o femeie, dar în realitate femeia e bărbat.

Autorul – Tootsie.

Vizitatoarea – La naiba... Nu credeam că e atât de greu să fii autor contemporan. Totul s-a scris deja, nu?

Autorul – Totul...

Vizitatoarea – Și probabil mai ales ce era bun...

Autorul – Au mâncat tot și nouă ne-au lăsat firimiturile.

Vizitatoarea – Nemernicii.

Autorul – Shakespeare, Molière... Lor le-a fost ușor. Aproape nimic nu fusese scris înainte. Ideile bune erau pe jos, trebuia doar să te apleci și să le ridici. Iar dacă, printr-o minune, știai să scrii, aveai șanse serioase să rămâi în istorie.

Vizitatoarea – E adevărat că, dacă astăzi ar mai fi loc pentru un nou Molière, probabil s-ar fi observat deja...

Autorul – Tocmai de aceea nu mă mai simt în stare să scriu o capodoperă și vă cer doar să scrieți orice prostie.

Pauză.

Vizitatoarea – Cred că mai iau un whisky.

Bea cu poftă direct din sticlă.

Autorul – Mai încet, totuși...

Ea pune sticla jos și oftează satisfăcută.

Vizitatoarea – Gata, am găsit!

Autorul – Serios?

Vizitatoarea – Și de data asta vă provoc să-mi spuneți că e Shakespeare sau Molière.

Autorul – Vă ascult.

Vizitatoarea – Un cuplu primește o prietenă care tocmai și-a pierdut soțul într-un accident de avion, iar în timp ce încearcă s-o consoleze află că au câștigat la loterie.

Autorul – Excelent! Bravo...

Vizitatoarea – Vedeți? Când vreau...

Autorul – Țsta e subiectul primei mele piese.

Vizitatoarea – A, da...

Autorul – Cea pe care n-ați citit-o.

Vizitatoarea – Marile spirite se întâlnesc...

Autorul – Da. Dacă v-ați fi născut înaintea mea, ați fi putut s-o scrieți dumneavoastră. De altfel, e piesa mea cea mai de succes.

Vizitatoarea – Probabil i-am citit rezumatul într-un ghid parizian de spectacole...

Autorul – Am încetat să scriu în ziua în care am început să mă plagiez singur.

Entuziasmul cade. Pauză.

Vizitatoarea – Nu mai sunt biscuiți?

Autorul – I-ați mâncat pe toți!

Vizitatoarea – Da, pachetul era deja deschis. Prefer să nu știu de când. Sper să nu fac o toxiinfecție alimentară...

Autorul – Vă luați concediu medical. Dar vă avertizez, noi, autorii, când suntem bolnavi și nu lucrăm, nu primim nicio indemnizație. Iar scriitorii din umbră... vă dați seama.

Vizitatoarea – Oricum, încă mi-e foame.

Autorul – Dumneavoastră nu vă gândiți decât la mâncare?

Vizitatoarea – De obicei, asta spun cei cărora nu le-a fost niciodată cu adevărat foame.

Autorul – Bine, mă duc să văd ce mai e prin frigider...

Vizitatoarea – Încă ceva...

Autorul – Ce mai e?

Vizitatoarea – Nu-mi place prea mult termenul francez ăsta de... „nègre”.

Autorul – Serios?

Vizitatoarea – Da. Mi se pare degradant.

Autorul – Degradant? Pentru cine?

Vizitatoarea – Pentru mine!

Autorul – Bun, atunci cum să vă spun? Dublură de autor? Actorii celebri au dubluri pentru scenele pe care nu vor să le joace. De ce n-ar avea și autorii dubluri pentru scenele pe care nu vor să le scrie?

Vizitatoarea – Nu știu... Oficial, aș putea fi... secretara dumneavoastră personală.

Autorul – Secretara mea personală?

Vizitatoarea – Dacă ieșim undeva și trebuie să mă prezentați, n-o să spuneți: „Uite, ea e nègre-ul meu literar.”

Autorul – Recunosc că... încă nu luasem în calcul posibilitatea să ieșim împreună undeva.

Vizitatoarea – Oricum... îmi trebuie o acoperire, nu?

Autorul – O acoperire?

Vizitatoarea – Apropo de acoperire... un „nègre” care lucrează la negru... Nu sună prea legal. Ar fi bine să am și eu o formă de protecție socială. Și trebuie să mă gândesc și la pensie...

Autorul – Nu vreți și tichete de masă?

Vizitatoarea – Bine... Rămâne „secretară personală”.

Autorul – Perfect. Iar pentru tichetele de masă, mă duc să văd dacă mai am o bucată de brânză în frigider...

Se pregătește să iasă. Sună telefonul.

Vizitatoarea (*răspunzând*) – Secretariatul lui Charles Dentreigne, bună ziua? (*Autorul îi face semn că nu vrea să vorbească.*) A, nu, îmi pare rău, nu vi-l pot da acum... De ce? Pentru că... a murit. Da, de asta sunt sigură. Medicul legist e chiar aici și, credeți-mă, nu arată prea bine. A, da? Nu... Ba da, sigur, e o veste bună, dar... în cazul ăsta va fi postum. Bun, îmi pare rău, trebuie să vă las, începe autopsia... Da, toate cele bune.

Autorul (*uluit*) – Cine era?

Vizitatoarea – Jean-Paul Tristounet, președintele unei asociații de dramaturgi francezi. Se pare că ministrul francez al Culturii vrea să vă acorde Ordinul Artelor și Literelor, în grad de Cavaler.

Autorul – Și i-ați spus că am murit?

Vizitatoarea – Nu voiăți să vorbiți cu el... A fost primul lucru care mi-a venit în minte.

Autorul – A, da...

Vizitatoarea – Și apoi trebuie să fim realiști. Eu n-o să scriu piesa asta prea curând. Nici dumneavoastră.

Autorul – Și?

Vizitatoarea – Dacă sunteți mort, agentul dumneavoastră n-o să îndrăznească să vă ceară înapoi cei cinci sute de euro pe care vi i-a dat pentru o piesă pe care n-ați scris-o.

Autorul – Mort... Nu e cam mult ca scuză, doar ca să nu restitui cinci sute de euro?

Vizitatoarea – Mai am o idee...

Autorul – Vedeți? Când vreți...

Vizitatoarea – Dacă sunteți mort și, pe deasupra, primiți postum un premiu literar și o decorație, o să redeveniți celebru!

Autorul – V-am provocat să mă surprindeți, dar recunosc că de data asta m-ați lăsat fără cuvinte...

Vizitatoarea – Mulțumesc.

Autorul – Nu era neapărat un compliment. Există mai multe feluri de a surprinde oamenii.

Vizitatoarea – Aveți familie?

Autorul – O aveam doar pe soția mea. Dar nu sunt sigur că mă mai consideră parte din familie.

Vizitatoarea – Deci, până la urmă, sunteți singur pe lume. Fără soție, fără familie, fără prieteni... Premiul și decorația le-aș putea ridica eu în locul dumneavoastră.

Autorul – Stați puțin... Vă propun o slujbă de scriitoare din umbră, nu sunteți în stare să scrieți un rând, iar acum vreți să culegeți în numele meu toate onorurile care mi se cuvin. Nu vreți și codul PIN de la card?

Vizitatoarea – Mă întreb dacă n-ar fi mai prudent. Adică... oficial sunteți mort.

Autorul – Pot oricând să dezmint.

Vizitatoarea – Gândiți-vă cinci minute. Deocamdată, aveți numai de câștigat dacă rămâneți mort.

Autorul – Vi se pare?

Vizitatoarea – Pun pariu că mâine o să scrie presa despre dumneavoastră. Poate nu pe prima pagină, să nu visăm. Dar dintr-odată o să-și amintească de dumneavoastră toate suplimentele literare.

Autorul – Să-mi pot citi necrologul cât încă sunt în viață... recunosc, e tentant.

Vizitatoarea – Toată lumea o să spună că ați fost un mare autor. Cărțile o să se vândă ca pâinea caldă... măcar o zi sau două.

Autorul – Credeți?

Vizitatoarea – Nu sunt jurnalistă, dar datorită ideii mele o să ajungeți în ziare!

Autorul – Bun, și acum ce facem?

Vizitatoarea – Dumneavoastră faceți pe mortul, iar eu... iau douăzeci la sută din drepturile de autor.

Autorul – Agentul meu lua doar zece!

Vizitatoarea – Da, dar cu el nu vindeați cărți și nu vă mai monta nimeni piesele.

Autorul – Iar eu aproape mă obișnuisem cu ideea să ies la pensie.

Vizitatoarea – La pensie?

Autorul – Am hotărât să elimin treptat toate sursele de enervare. Nu mai scriu. Vorbesc cât mai puțin. Nu-mi mai spun părerile nimănui. Încerc chiar, pe cât posibil, să nu mai am deloc păreri.

Vizitatoarea – Și chiar credeți că puteți face asta?

Autorul – Să nu mai am păreri?

Vizitatoarea – Să ieșiți la pensie! Sunteți sigur că vă permiteți?

Autorul – După părerea băncii, se pare că e discutabil...

Vizitatoarea – Ei bine, eu vă propun ceva mai bun decât pensia: vă propun să fiți mort!

Autorul – Recunosc, e tentant, dar... parcă tot aș lua cinci minute să cântăresc avantajele și dezavantajele.

Sună telefonul. Autorul se pregătește să răspundă.

Vizitatoarea – Sunteți nebun! Vă reamintesc că sunteți un autor mort. Alo, da? Banca? Nu, îmi pare rău, domnul Dentreline tocmai a murit. Da, s-a sinucis... a băut un litru de soluție pentru desfundat țevile. Da, exact, din aceea cu sodă caustică... I-a făcut o gaură uriașă în stomac, nu era frumos de văzut. Soda e foarte caustică. E adevărat, și el era destul de caustic... De ce? Știți cum sunt artiștii... Și dumneavoastră știți mai bine decât oricine că era îngropat în datorii. Probabil asta a fost metoda lui de a scăpa de creditori. Nu, sigur, banii nu sunt totul... Oricum, mulțumesc că ați sunat... Da. La revedere. Sigur, transmit familiei condoleanțele dumneavoastră...

Vizitatoarea închide.

Autorul (*uluit*) – Vă porniți greu, dar odată pornită nu vă mai oprește nimeni! Deci acum m-am și sinucis.

Vizitatoarea – M-am gândit că pentru un scriitor e mai romantic decât un infarct sau un cancer de colon.

Autorul – Mai romantic? Bând un litru de soluție de desfundat țevile?

Vizitatoarea – Am improvizat... Asta mi-a venit pe moment.

Autorul – Improvizație... Pe viitor o să vă rog să vă țineți de text!

Vizitatoarea – Dar n-am text! Dumneavoastră sunteți incapabil să scrieți ceva!

Autorul – Bine, bine... Nu trebuie să fiți și neplăcută... Bun... Deci m-am sinucis. E adevărat că în ultima vreme eram cam deprimat.

Vizitatoarea – Vedeți?

Autorul – Și acum? Îmi organizați funeralii naționale?

Vizitatoarea – Un autor mort înseamnă cel puțin zece la sută în plus la vânzări. Dacă se și sinucide, putem ajunge la douăzeci. (*Sună telefonul.*) Se pare că afacerile își revin.

Autorul – Într-adevăr. Telefonul ăsta n-a mai sunat atât de des de ani de zile...

Vizitatoarea răspunde.

Vizitatoarea – Secretariatul domnului Dentreligne, bună ziua? Da, doamnă, din păcate e adevărat. Vă confirm că soțul dumneavoastră a murit azi-dimineață. Primiți condoleanțele mele și ale băncii. Un glonț de revolver în tâmplă, exact. Da, dacă l-ați vedea, nu sunt sigură că l-ați recunoaște. Cu jumătate din cap lipsă... nu e frumos de văzut, vă asigur. Foarte bine, îi transmit... Vreau să spun... da, mulțumesc. La revedere, doamnă. (*Închide.*) Era soția dumneavoastră.

Autorul – Soția mea? Ce voia?

Vizitatoarea – Să vă aducă un ultim omagiu, se pare.

Autorul – N-am mai văzut-o de ani de zile. Tocmai ea îmi reproșa că nu-i aduc destul de des omagii...

Vizitatoarea – Morții sunt întotdeauna mult mai populari decât cei vii. O să vedeți, să fii decedat are numai avantaje.

Autorul – Iar de data asta i-ați spus că mi-am tras un glonț în tâmplă.

Vizitatoarea – Încerc să mă perfecționez. (*Sună telefonul.*) Dacă o ține tot așa, va trebui să angajăm o telefonistă. Moștenitoarea domnului Dentreligne, bună ziua... Da, exact, eu dețin drepturile asupra tuturor pieselor lui. Ne căsătoriserăm cu câteva luni înainte de moartea lui. Sunt deci moștenitoarea directă... Da... Da... Da... Da, tocmai terminase o piesă care o să vă surprindă. După părerea mea, capodopera lui. Complet inedită, da. Da... Da... În regulă. Îmi dați numărul dumneavoastră? Perfect, analizez personal propunerea și vă răspund cât mai curând. Da, pe curând.

Autorul – Deci acum suntem și căsătoriți...

Vizitatoarea – Era mai simplu.

Autorul – Mai simplu...?

Vizitatoarea – Ca să explic de ce eu dețin drepturile asupra pieselor dumneavoastră.

Autorul – Evident.

Vizitatoarea – Și, ca văduvă, totul rămâne în familie.

Autorul – Foarte bine... Și... pot măcar să știu cine era?

Vizitatoarea – Un teatru care vrea să monteze ultima dumneavoastră piesă la Paris.

Autorul – Un teatru? Care?

Vizitatoarea – Ar fi trebuit să notez numele imediat, dar m-ați întrerupt... Are ceva de-a face cu circulația... cu un sens giratoriu...

Autorul – Cu un sens giratoriu?

Vizitatoarea – Da... ceva care parcă înseamnă că te învârti în cerc...

Autorul – Théâtre du Rond-Point?

Vizitatoarea – Exact!

Autorul – Dar ei joacă numai autori în viață!

Vizitatoarea – Cadavrul dumneavoastră e încă cald. N-o să ne împiedicăm de un detaliu.

Autorul – Bun... Și acum ce faceți?

Vizitatoarea – Mai întâi îi las puțin să aștepte. Ca să înțeleagă că nu sunt singurii interesați.

Autorul – Pe dumneavoastră ar fi trebuit să vă iau ca agent...

Vizitatoarea – Am putea propune chiar o retrospectivă a întregii opere, nu?

Autorul – De ce nu... Dar când spuneți „ultima piesă”, vă referiți la...

Vizitatoarea – Cea pe care încă n-ați scris-o.

Autorul – Dar sunt mort!

Vizitatoarea – Ați auzit, le-am spus că ați lăsat un manuscris inedit.

Autorul – Da... Numai că n-am niciunul...

Vizitatoarea – Cum nu sunteți mort cu adevărat, o să puteți să-l scrieți.

Autorul – Dar tocmai v-am spus că mi-am pierdut inspirația!

Vizitatoarea – Asta era înainte!

Autorul – Înainte de ce?

Vizitatoarea – Înainte să redeveniți un autor de succes.

Autorul – Adică un autor mort.

Vizitatoarea – Și asta. Acum că aveți toată moartea înainte, o să aveți timp să scrieți piesa. Eu mă ocup de restul.

Autorul – Scuzați întrebarea, dar... cam cât timp o să rămân mort?

Vizitatoarea – Să spunem până terminați piesa cu numărul 124. După aceea mai vedem.

Autorul pare puțin depășit de situație.

Autorul – Bun... Atunci o să încerc să mă apuc de treabă.

Vizitatoarea – Un ceai de mușetel?

Autorul – Cred că mă întorc la whisky-ul suedez... *(Ia sticla și pornește spre ieșire.)* Dumneavoastră rămâneți aici?

Vizitatoarea – Trebuie să stea cineva de veghe lângă corp și să răspundă la telefon.

Autorul – Mă duc...

Autorul iese. Vizitatoarea se instalează comod, își scoate telefonul mobil și formează un număr.

Vizitatoarea – Georges? De data asta e bine. Cred că o să scrie piesa cu numărul 124... Bine, poate am exagerat puțin cu Marele Premiu Beaumarchais și cu Ordinul Artelor și Literelor... Sigur o să fie dezamăgit când află că nu le primește, dar asta e... E spre binele lui. Și cine știe, dacă noua piesă chiar e bună... Da, aveți dreptate, dacă nu moare înainte... Apropo, trebuie să vă explic ceva. A trebuit să improvizez puțin...

Autorul revine.

Autorul – Pană totală.

Vizitatoarea – Poftim?

Autorul – Nu mai am cerneală. Cartușul e gol. Și să găsești la ora asta, prin cartier, un cartuș de cerneală pentru un Montblanc...

Vizitatoarea – Și mașina de scris?

Autorul – Mașina de scris? E ca mine... la capătul puterilor.

Vizitatoarea scoate un pix din buzunar și i-l întinde.

Vizitatoarea – Luați-l pe ăsta până una-alta.

Autorul pare dezamăgit că nu a scăpat atât de ușor. Iese. Ea își reia convorbirea la telefon.

Vizitatoarea – Nu e simplu... O să trebuiască să-l supraveghez permanent. Așa că mă gândeam la un mic supliment...

Se aude o detunătură.

Vizitatoarea – A... Se pare că și-a găsit cartușele... Bine, vă sun eu. (*Închide.*) Cred că până la urmă chiar o să trebuiască să scriu singură piesa asta...

Autorul revine cu o sticlă de șampanie în mână, al cărei dop tocmai a sărit.

Autorul – Am rămas și fără whisky, dar am găsit asta în frigider. O păstram pentru o ocazie mare. Un premiu și o decorație în aceeași zi... Vreți?

Vizitatoarea – De ce nu? Dar după aceea îmi promiteți că vă apucați de lucru.

Autorul – Nu vă faceți griji. Nu știu de ce, dar deodată faptul că sunt mort îmi ridică moralul.

Vizitatoarea – Cu atât mai bine... Deci aveți o idee?

Autorul – Cel mai bine e să pornești de la realitate. Atunci fie. Teatru în teatru. Povestea unui autor care și-a pierdut inspirația. Într-o zi, o jurnalistă îi sună la ușă...

Vizitatoarea – Da, parcă-mi amintește de ceva... Și aveți deja un titlu?

Autorul – De ce nu... „Până de inspirație”?

Vizitatoarea – Nu s-a mai făcut?

Autorul – A, nu, dacă pe lângă toate astea mai trebuie și un titlu original...

Vizitatoarea – Bine, rămâne „Pană de inspirație”.

Autorul – Dacă v-aș dicta, n-ar merge mai repede? (*Pune în fața vizitatoarei o mașină de scris veche.*) Uite, am găsit și o rolă de hârtie...

Vizitatoarea – Vă ascult...

Autorul începe să dicteze, foarte inspirat, ca și cum ar vedea scena în fața ochilor.

Autorul – Un salon dezordonat. Un bărbat moțăie într-un fotoliu. Deodată sună telefonul și îl scoate din toropeală. Ridică receptorul ca un somnambul. Alo!

Întineric.

Sfârșit.

DESPRE AUTOR

Jean-Pierre Martinez s-a născut în 1955 la Auvers-sur-Oise, în Franța. În tinerețe a fost baterist în mai multe formații rock, apoi a lucrat ca semiolog în domeniul publicității. Ulterior a devenit scenarist de televiziune, înainte de a se consacra teatrului și dramaturgiei.

A scris aproximativ o sută de scenarii pentru televiziune și, până în prezent, a publicat 123 de piese de teatru. Comediile și piesele sale au fost traduse în numeroase limbi și sunt reprezentate în Franța și în peste o sută de țări din întreaga lume.

Opera lui Jean-Pierre Martinez abordează, prin umor, satiră, absurd și uneori comedie neagră, teme precum societatea contemporană, relațiile umane, puterea, hazardul și identitatea.

Textele integrale ale pieselor sale pot fi citite și descărcate gratuit de pe site-ul său oficial. Orice reprezentare publică necesită însă o autorizație prealabilă.

Link către pagina pieselor traduse în limba română

<https://jeanpierremartinez.net/ro/piese-de-teatru-in-romana-jean-pierre-martinez/>

DREPTURI DE AUTOR ȘI REPREZENTARE

Autor: Jean-Pierre Martinez

Traducere și adaptare în limba română: autorul

Textul acestei opere este protejat de legislația privind drepturile de autor. Este interzisă reproducerea, distribuirea, publicarea, adaptarea sau modificarea, integrală sau parțială, a operei fără acordul prealabil al autorului.

Această piesă poate fi citită și descărcată gratuit pentru uz personal.

Orice reprezentație publică, profesionistă sau de amatori, necesită însă o autorizație prealabilă și plata drepturilor de autor corespunzătoare.

Drepturile lui Jean-Pierre Martinez sunt administrate prin **SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques)**.

Pentru orice solicitare privind autorizarea unei reprezentații sau drepturile de autor, vă rugăm să utilizați site-ul oficial:

Link către pagina de contact

<https://jeanpierremartinez.net/ro/contact-3/>

Avignon – octombrie 2026

© La Comédiathèque

Piesă disponibilă pentru descărcare gratuită